

Súd: Mestský súd Bratislava II
Spisová značka: 27P/56/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1224201190
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michaela Pacherová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:MSBA2:2024:1224201190.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Bratislava II v Bratislave pred sudkyňou JUDr. Michaelou Pacherovou v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: C. F.Y., M.. XX.XX.XXXX, A. Q. L. XX, Q., t.č. Centrum pre deti a rodiny Bratislava - Röntgenova, so sídlom Röntgenova 6, Bratislava, zastúpený v konaní Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa matky: B. F., M.. XX.XX.XXXX, A. Q. L.G. XX, Q. a otca: U. U., M.. XX.XX.XXXX, S.. XX.XX.XXXX o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým dieťaťom, takto

rozhodol:

- Súd n a r i a d' u j e nad maloletým C. F., M.. XX.XX.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny - Röntgenova, so sídlom Röntgenová 6, Bratislava.
- Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého C. F., M.. XX.XX.XXXX sumou 200,- eur mesačne, vždy k 15-temu dňu v mesiaci vopred, na účet zariadenia ústavnej starostlivosti, v ktorom je dieťa umiestnené.
- Súd z r u š u j e neodkladné opatrenie Mestského súdu Bratislava II, č.k. 27P/159/2023-17, zo dňa 11.12.2023 v spojení s opravným uznesením Mestského súdu Bratislava II, č.k. 27P/159/2023-21, zo dňa 13.12.2023.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

- Uznesením č.k. 27P/20/2024-18 zo dňa 14.03.2024 začal Mestský súd Bratislava II podľa § 23 ods. 2 zák.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), z úradnej povinnosti konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým C. F., M.. XX.XX.XXXX.
- Súd vykonal dokazovanie výsluchom kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa, oboznámil sa s obsahom spisov Mestského súdu Bratislava II spisových značiek: 27P/59/2024, 27P/91/2024, 27P/92/2024, 27P/20/2024, 27P/159/2023, spisov Okresného súdu Bratislava V spisových značiek: 59P/278/2018, PPom/6/2018, PPom/7/2018, oboznámil sa z obsahom správy Centra pre deti a rodiny Bratislava - Röntgenova, zo dňa 20.08.2024, obsahom správy Diagnostického centra, so sídlom Slovinská 1, Bratislava zo dňa 13.06.2024, ako aj ďalším obsahom spisového materiálu a zistil nasledovný skutočný stav veci:
- Uznesením Okresného súdu Bratislava V., č.k. PPom /6/2018- 12, zo dňa 06.06.2018 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým súd dočasne zveril maloletého C. F.J., M.. XX.XX.XXXX do starostlivosti starej matke A. U.B., M.. XX.XX.XXXX. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podal dňa 05.06.2018 Úrad práce sociálnych vecí a rodiny v Bratislave z dôvodu, že dňa 05.06.2018 v doobedňajších hodinách terénna sociálna pracovníčka úradu vykonala šetrenie v domácom prostredí

maloletého dieťaťa na L. E. Č.. XX F. Q., pričom zistila, že matka maloletého dieťaťa bola pod značným vplyvom alkoholu, dlhodobo nie je schopná sa o svojho syna dostatočne postarať .

4. Z obsahu spisu Okresného súdu Bratislava V, č.k. PPom/7/2018 bolo zistené, že Úrad práce sociálnych vecí a rodiny sa v konaní domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by bol maloletý umiestnený do starostlivosti Detského domova PETO n.o. z dôvodu ohrozenia jeho zdravého fyzického, psychického a sociálneho vývinu a súčasného ohrozenia starostlivosti o dieťa zo strany matky. Poukázal na to, že pôvodne bol maloletý zverený do starostlivosti starej matke A. U., ktorá však dodatočne starostlivosť o dieťa odmietla. Uznesením č. k. PPom/7/2018-10, nariadil Okresný súd Bratislava V neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloletého C. F., M.. XX.XX.XXXX do starostlivosti Detského domova PETO n.o. so sídlom Prokopová 45, Bratislava. Zároveň súd zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava V, č. k. PPom6/2018 - 12 zo dňa 06.06.2018, ktorým bol maloletý C. dočasne zverený do starostlivosti starej matky A. U., M.. XX.XX.XXXX.

5. Uznesením Okresného súdu Bratislava V, č.k. 59 P/278/2018 - 1 zo dňa 08.08.2018 začal súd z úradnej povinnosti konanie vo veci nariadenia ústavnej starostlivosti nad maloletým C. F.Y., M.. XX.XX.XXXX. V priebehu konania sa situácia v rodine zmenila v tom smere, že matka sa začala o maloletého riadne starať, dieťa sa zdržiavalo v jej domácnosti, navštevovalo predškolské zariadenie. Z dôvodu sanácie rodinného prostredia, neexistoval ďalší dôvod na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým. Uznesením zo dňa 26.06.2019 preto súd konanie zastavil a zároveň zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava V zo dňa 08.06.2018, č.k. PPom/7/2018 - 10, ktorým bol maloletý C. dočasne umiestnený do Detského domova PETO. n.o.

6. Z obsahu spisu Mestského súdu Bratislava II, sp. zn. 27P/159/2023 súd zistil, že oddelenie SPODaSK obdržalo oznámenie z Národného ústavu detských chorôb, so sídlom Limbova 1, Bratislava, o akútnej hospitalizácii maloletého, ktorý bol privezený Záchranou zdravotnou službou pre upadnutie do kómy z dôvodu vysokej hladiny cukru v krvi. Úrad v konaní uviedol, že monitoruje rodinu maloletého už od mája 2018, z dôvodu opakovaných hlásení pre zanedbanie výchovy a správanie maloletého. Oddelenie SPODaSK v minulosti obdržalo hlásenia aj zo Základnej školy C. X, Q. o zanedbávaní povinnej školskej dochádzky maloletého, na základe ktorých bola matka opakovane predvolávaná na úrad, bez ospravedlnenia sa na väčšinu termínov nedostavila, až 07.03.2023 sa na podklade urgencií úradu dostavila a prisľúbila nápravu situácie. V júli 2023 obdržalo oddelenie SPODaSK podnet od susedov matky, ktorí sa sťažovali na správanie maloletého. Maloletý na chodník vyhádzal jogurty. Na základe tohto podnetu sa oddelenie SPODaSK pokúšalo kontaktovať matku telefonicky, e-mailom a písomnými predvolaniami, avšak matka nereagovala. Dňa 28.01.2022 vydal orgán SPODaSK odporúčanie na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ambulantnou a terénnou formou v Centre pre deti a rodiny Bratislava - Röntgenova, Röntgenova 6, 851 01 Bratislava (ďalej len „CDR Röntgenova“) so začiatkom od februára 2023. Dňa 06.07.2023 ukončilo CDR Röntgenova spoluprácu s rodinou z dôvodu nezájmu zo strany matky. Matka maloletého sa opakovane nedostavovala na termíny, nedvíhala telefón a neotvárala dvere. Uznesením č. k. 27P/159/2023 - 17 zo dňa 11.12.2023 nariadil Mestský súd Bratislava II neodkladné opatrenie, ktorým maloletého C. F. M.. XX.XX.XXXX dočasne, najdlhšie na 6 mesiacov, umiestnil do Centra pre deti a rodiny Bratislava - Röntgenová, so sídlom Röntgenová 6 Bratislava.

7. Na návrh Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava, nariadil Mestský súd Bratislava II, dňa 26.04.2024 neodkladné opatrenie pod č.k. a 27P/59/2024 - 20, ktorým dočasne zveril maloletého C. F. do starostlivosti Diagnostického centra pre deti, Slovinska 1, Bratislava, na obdobie troch mesiacov. Diagnostiku dieťaťa navrhovalo Centrum pre deti a rodiny Bratislava-Röntgenová z dôvodu, že počas pobytu maloletého v CDR začal deťom v škole kradnúť veci alebo desiatu, ukradol tiež v Bille fľašu nealkoholického nápoja, boli u neho nájdené zapaľovače a elektronické cigarety. Okrem toho C. nabádal detí na útek z CDR, na užívanie žuvacieho tabaku a z jeho strany došlo aj k závažnému sexuálnemu správaniu voči chlapcovi, s ktorým bol na izbe. CDR Bratislava - Röntgenová mal za to, že je potrebné zabezpečiť diagnostiku dieťaťa vzhľadom na poruchy jeho správania.

8. Z obsahu písomnej správy Diagnostického centra so sídlom Slovinska 1, Bratislava, zo dňa 13.06.2024 súd zistil, že dieťa sa v diagnostickom centre adaptov pomalšie vzhľadom na celkový apaticky stav, nachádzal sa v procese vyrovnávania sa s diagnózou diabetes mellitus I. typu. Na jednej strane je pre neho akýmsi hrdým spojením s otcom, ktorý tiež týmto ochorením trpel, na

druhej strane nie dostatočne rešpektuje obmedzenia, ktoré so sebou ochorenie prináša. Až do hospitalizácie bol zvyknutý konzumovať čokolievku, po nasadení diéty mu chýbajú klasické sladkosti, pričom si ich zabezpečoval drobnými krádežami, prípadne vypytovaním o deti, ktoré ho napokon tajne ponúkli. Hladiny glykémie mu aj z tohto dôvodu variujú na škále oboch extrémov. Postupom času sa podarilo u C. dosiahnuť stav optimalizácie jedálnička, zavedenie potravín s nižším glykemickým indexom, ktoré predtým nebol zvyknutý konzumovať, pričom mu boli za odmenu podávané dia sladkosti. V kolektíve je skôr tichší, nekonfliktný, drobné klamstvá a krádeže boli naviazané na schovávanie jedla či sladkostí od detí, sebareflexiu má na nízkej úrovni. Nemá osvojené vhodné stratégie nadväzovania rovesníckych vzťahov, preto sa niekedy utieka až k vnucujúcemu správaniu, prípadne sa snaží zaujať nevhodnými zážitkami z minulosti. Vzhľadom k nižšiemu intelektu a celkovej sociálnej nezrelosti je ľahko ovplyvniteľný negatívnymi vzormi, zneužiteľný, prispôsobí sa nevhodnému správaniu dominantnejších detí. Dospelých rešpektuje, na vyučovaní nevyrušuje, no v dodržiavaní pravidiel býva nedisciplinovaný vyžaduje neustálu kontrolu a priebežné povzbudzovanie. Počas trvania pobytu sa zariadenie snažilo opakovane kontaktovať jeho matku, podarilo sa dohodnúť spoločné stretnutie s psychologičkou, ktorého sa však matka bez udania dôvodu nezúčastnila. Matka sa tiež opakovane, bez udania dôvodu, nedostavila za C. na návštevu, ktorú zariadenie iniciovalo. Tak isto bolo vysoko problémové zabezpečiť C. aspoň telefonický kontakt s matkou, pretože hovory matka neprijímala v doobednom, poobednom, ani v podvečernom čase. Celkovo zo strany matky absentoval akýkoľvek spontánny prirodzený záujem o svoje dieťa, iniciatíva vždy vychádzala zo strany zariadenia a aj to vo väčšine prípadov bez úspechu. Diagnostický proces bol ukončený s konštatovaním, že C. je dieťaťom dlhodobo citovo deprivovaným, vo výchove zanedbávaným. Jeho nevhodné prejavy správania súvisia predovšetkým z nedostatočne rozvinutým sociálnymi a morálnymi zručnosťami v kombinácii s nižšími intelektovými schopnosťami. C. vyžaduje citlivé na zároveň dôsledné výchovné vedenie, vzhľadom na diagnózu diabetes mellitus I. typu s kolísavými hladinami glykémie do oboch extrémov si vyžaduje neustálu kontrolu a monitorovanie, pevný režim dňa a stabilnú starostlivosť. Vzhľadom k celkovej nespolupráci zo strany matky, odporúčalo diagnostické centrum umiestnenia maloletého do špecializovanej skupiny v CDR, ktorá najviac zohľadňuje jeho aktuálne potreby, prihliadnúc na potrebu režimu dňa, vyššiu mieru kontroly nielen pri trávení voľného času, ale aj jeho zdravotného stavu.

9. Na pojednávaní súdu konanom dňa 09.09.2024 kolízny opatrovník uviedol, že navrhuje umiestniť maloletého C. do Centra pre deti a rodiny Bratislava - Röntgenova z dôvodu, že matka sa o maloletého nezaujíma. V CDR ani v diagnostickom centre maloletého nenavštívila, za celé obdobie svojmu synovi zodvihla telefón iba 2 krát. Maloletého istý čas v CDR navštevoval starý otec z matkinej strany, no odkedy sa chlapec vrátil z diagnostického centra do CDR, nebola ho navštíviť ani matka, starý otec ani nikto iný z príbuzných. Vzhľadom na to, že sa nepodarilo zistiť žiadnu blízku osobu, ktorá by prejavila záujem zabezpečovať starostlivosť o maloletého C., je v najlepšom záujme dieťaťa nariadiť nad ním ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude realizovať CDR Bratislava - Röntgenova. Matka maloletého je zamestnaná, preto kolízny opatrovník navrhol matku zaviazat' povinnosťou prispievať na výživu svojho syna sumou 200 euro mesačne na účet CDR Bratislava - Röntgenova.

10. Podľa § 180 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, súd vec pre jednal v neprítomnosti matky maloletého dieťaťa, ktorá mala doručenie predvolania vykázané fikciou doručenia, k návrhu sa nevyjadřila, na pojednávanie súdu sa nedostavila, svoju neúčast' neospravedlnila.

11. Podľa § 44 ods. 1 Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

12. Podľa § 44 ods. 3 písm. a až c) Zákona o rodine, náhradnou starostlivosťou je zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len "náhradná osobná starostlivosť"), pestúnska starostlivosť, ústavná starostlivosť.

13. Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

14. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy

skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

15. Podľa § 54 ods. 2 písm. b) Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka.

16. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine, súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

17. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

18. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

19. Podľa § 75 ods.1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

20. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

21. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa.

22. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, rozhodnutie o umiestnení dieťaťa do ústavnej starostlivosti sa musí v zásade považovať za dočasné riešenie, ktoré je potrebné zrušiť ihneď, ako nastanú vhodné okolnosti. Nakoľko náhradná osobná starostlivosť ako aj pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou, súd skúmal, či maloletú nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že maloletý Leonard je jediným dieťaťom svojej matky. Otec maloletého zomrel dňa 08.11.2014. Rodina je v sledovaní Úradu práce sociálnych vecí a rodiny od roku 2018, kedy boli úradu nahlásené prvé zanedbávanie starostlivosti o maloletého zo strany matky. Od roku 2019 do roku 2022 sa situácia v rodine stabilizovala a matka zabezpečovala starostlivosť bez vážnejších nedostatkov. V nasledujúcom období nastala recidíva, C. nechodil do školy, na jeho správanie sa sťažovali susedia z bytového domu, v ktorom býval, matka odmietala pomoc, ktorú jej ponúkal orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Situácia eskalovala, keď maloletý C. upadol dňa 24.11.2023 do diabetickej kómy, jeho zdravotný stav bol kritický. Orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately sa nepodarilo zistiť žiadne blízke osoby, ktoré by boli ochotné prevziať starostlivosť o maloletého C.. S prihliadnutím na uvedené dôvody, súd nariadiť ústavnú starostlivosť nad maloletým dieťaťom, ktorá sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Bratislava - Röntgenova, so sídlom Röntgenova 6, Bratislava.

23. Pri určovaní výšky výživného súd prihliadol na vek a odôvodnené potreby maloletého dieťaťa, ako aj zárobkové schopnosti, možnosti matky. O výživnom súd rozhodol v zmysle § 62 ods. 3 Zákona o rodine a zaviazal matku k povinnosti prispievať na výživu dieťaťa sumou 200 € mesačne. Z obsahu lustrácie Sociálnej poisťovne súd zistil, že matka je od 12.02.2024 zamestnaná v obchodnej spoločnosti PRIATELIA s.r.o, so sídlom Galvaniho č. A, Bratislava, kde dosahuje príjem v priemernej výške 625 € brutto mesačne. Matka je povinná výživné poukazovať zariadeniu, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené, t.j. na adresu Centra pre deti a rodiny Bratislava - Röntgenova, so sídlom Röntgenova 6, Bratislava (§ 81 ods. 2 Zákona o rodine).

24. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku.

25. Súd zároveň rozhodol o zrušení neodkladného opatrenia, nariadeného uznesením Mestského súdu Bratislava II, č. k. 27P/159/2023-17 zo dňa 11.12.2023 v spojení s opravným uznesením Mestského súdu Bratislava II, č.k 27P/159/2023-21 zo dňa 13.12.2023 s poukazom na ust. § 363 Civilného mimosporového poriadku, nakoľko v danom prípade meritórnym rozhodnutím vo veci samej odpadli dôvody, pre ktoré bolo pôvodné neodkladné opatrenie nariadené.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave, písomne, v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.